

Lajtos Nóra

Csillaglécson vándorló

(Tornai József emlékére)

Ha gyermek vagy, több foka van a kíváncsiságnak, egyre feljebb, feljebb, az égig érő lépcsőn fölfelé törnek a vágyaid, csillagrojtú éjszakában égszínkékek az álmaid –
Ha felnőtt vagy, a lépcsőn sietve haladsz, olykor talán vissza-visszalépsz egyet-egyét, mint augusztusi csillaghulláskor, ha az égre nézel, s látsz fénycsóvába írt holnapot, reménységet –
Ha megöregszel, csak arra vágysz, hogy az az egy-egy fok sikerüljön, mert haladni kell gyermeki hittel fölfelé, csak így lehet csillaglécson vándorbottal feljutni az ég magasáig, esendően, kérdően, de mindörökre fénylően –

A tölcsérjázmin éneke

Valamikor tölcséres virág voltam
kehelyszájú angyalok pihentek rajtam
rózsaszín lepelben a felhők fölé
gondolatban ekképp nyújtózkodtam:

ha hétszer meghalhatnék
adj nekem boldog végeket
nem szíromhullató sírást
csak Úr-áldotta becses éneket

ha hétszer meghalhatnék
adj nekem szárölelő levelet
hogy aki engem meglát
elillanjon mint a lehelet

ha hétszer meghalhatnék
adj mellém majd örökzöldet
fűszál mellé kereszt tövébe
ős-göröngyű anyaföldet

ha hétszer meghalhatnék
adj mellém szép pásztorbotot
éjjel levetett ruhámra
hajnal köntösű gyöngyharmatot

ha hétszer meghalhatnék
adj nekem egy egész rétet
hogy ha magányban szenvednék
mellém a fűrj rakjon fészket

ha hétszer meghalhatnék
adj nekem még sok jó esőt
hogy ha kiszáradna kehelytorkom
hadd igyak belőled dicsőt

s ha hétszer meghalhatnék
adj mellém vigasz-karót
ne lássa senki rajtam
mikor gyöngülök s termek kórót.

Kaiser László

Középre állni

Középre állni hagyjatok engem,
hadd éljek végre nagy fegyelemben,
nagy fegyelemben: az én hitemben,
ne ítéljetek, ítél az Isten.

Gyerekszoba II.

Nem bírom az ürességet,
szobádban a démonok,
mégis jó itt veled lenni:
emléked most fölragyog.

Közel vagy és messze is vagy,
rád gondolok, álmodok,
neszezel a jelenemben:
ünnepi a megszokott.

Innen téged idő űzött,
s idő röpít vissza majd,
innen mész el egyszer végleg,
gyerekkorod addig tart.

Kötődés

Én úgy kötődtem, hogy megtagadtam,
kirobbantam vagy távoztam halkán,
bármi történt, végig ott maradtam,
úgy éltem tovább, hogy behaltam.

De sírnak a gyerekek!

Ez feszültségthalmaz nem élhető világ
benne játékosok mindenki galád
galád aki hagyja galád aki teszi
ne mondjátok hogy az ember isteni
ördögi se valami furcsaság talán
beteg sejtek csomója egymás nyakán
s kérdik a nők miért kiért kinek háltam
férfiak átka vágnak satujában
üvöltsék ki végre nincsen nekünk álmunk
nem ezt akartuk és nem erre vágytunk –

De sírnak a gyerekek, sírnak és sírnak!

Bojkottált múlt

Bojkottált múlt
tetszhalott emlékek
feledés csöndje
átváltozás

Múltak temetője
szórások szélben
nyomok szemfedője
pázsitok földek

Nincsek és voltak
matt hallgatással
élesedőben
mégis számadások

A. Túri Zsuzsa

Párbaj

Látod, századszor is magadra maradtál,
rémképekkel nézel most farkasszemet,
megbánás-fogakkal a remény harapdál,
s feletted lemondás démona lebeg.

Mint riadt galambraj felrebben az álom,
odébbszáll, megbújik az ágyad alatt,
ma éjjel nem jön már. Ne hívd minden áron.
A múlt pókhálója arcodra tapad.

Hajdan bátor voltál. Vagy nekem így rémlik.
Füstös kiskocsmákban vedeltük a bort.
Vezettél, tereltél egészen a célig,
mögöttünk helyeslőn hintázott a Hold.

Mondd, miért kellett, hogy benned is csalódjam?
Csak, mert szerettelek, voltam védtelen,
ősi erő, mely tart és felemel, hol van?
Nem győzhetsz le, nem mersz harcolni velem.

DE (pressz(ió))

Csak a csönd vagy a hang
a magány a harang
hollóraj startra vár
nincs galamb soha már
nincs más csak
a hideg
meg rideg
holt színek
nem tudni mire vár
az ember a madár
az éjben sincs
határ
nincs remény
soha már
ringató
öszönök
meg a köd
az örök
kalitkák
börtönök
már én sem
köszönök
sodor a
víz
az ár
víz az úr
az azúr
nincs határ
hollóraj mire vár
nem szálllok
soha már.

Vérzik...

Egymásba fonódó korai órák
 késnek a véres hajnalok
 kivésett megszokás terheket ró rád
 kint a vak végzet andalog
 teádat kavarva nézed a mézben
 születő fények gyöngyosorát
 egyedül ücsörögsz új útra készen
 érzed az évek szöngnyomát
 múlandó képsorok húznak a ködbe
 hív az út hív a végtelen
 felemel a remény és forgat körbe
 ki szeret mindig védtelen
 indulni kéne de lassan kicsorbul
 a kísértés mint pengeél
 rozsdás bilincsed kajánul csikordul
 fonnyad a hit mi benned él
 tulajdonképpen nincs okod panaszra
 csak fáradt vagy így öt után
 kicsúszik kezedből nincs semmi haszna
 illúzió a vágy csupán.

Boszorkány

Viszik az asszonyt, csapzott haja sáros,
 meztéláb megy, arcát kendő rejti.
 Birkák bégetnek. Kint áll a fél város.
 Mi a nő bűne ? Senki sem sejtí.

Lassan lép, szíve ritmusára. Álmos
 a nép, nem szokott ily korán kelni.
 E hajnali órán halálszag szálldos.
 Nincsen ok, csak rágalom ezernyi.

Az ég rongyai tépetten lebegnek,
 könnye hull vemhes, szürke fellegeknek,
 harang szól, valahol varjú károg.

A tömeg őrjöng s a vérszomjas örvény
 mindenkit elkap, mert győzött a törvény,
 mint a méreg, gyűlölet szivárog.

© Benkő Imre: Hajógyári-sziget. Budapest, 2003

Anga Mária

A favágó ajándéka

A favágó fáradtan ballagott az erdőben. Kivágott már féltucat fát, igencsak elgémberedett keze a hidegben. Csizmás léptei alatt csikorgott a hó. Már hazafelé indult, amikor meglátott egy vastag törzsű fát.

– Ez éppen tűzre termett – gondolta magában, és lendítette is a fejszójét, hogy kivágja.

Az első két fejszecsapás erőtlenül pattant vissza a fáról. Hanem a harmadik a kéregbe vágódott, miközben egy apró faforgács hullott a földre. Akkor látta ám a favágó, hogy ez nem közönséges fa. Forgácsa úgy csillogott, hogy majdnem belevakult az ember szeme. De nem sok ideje maradt az álmélkodásra, mert madár-szárnyuhogást hallott. Hirtelen felnézett az égre, hát látta, hogy egy gyönyörű madár száll a fára. Ékes, színes tolla elkápráztatta a favágót. Ámulatában még a fejszójét is kiejtette a kezéből. A madár egy egészen közeli ágra szállt, magasra tartotta sárgatollas fejét, szárnyait meg-megemelte, mintha üdvözlőné a favágót. Nem hasonlított egyetlen erdei madárhoz sem.

– Talán ez a fénymadár, amelynek az énekére táncra kelnek az erdei vadak – töprengett a favágó. A madár közben egyre közelebb és közelebb röppent. Csőrét nyitogatta, mintha valóban dalba fogna, de hang nem jött ki a torkán. Csak szomorú szeme csillant, amikor a favágóra nézett. Az erdő fáit hajladoztak, összesűgtek:

*A fénymadár,
a fénymadár,
hangját a szél rég ellopta,
nem énekel,
nem énekel többé már.*

A favágó és a fénymadár ettől a naptól kezdve elválaszthatatlan barátságban éltek. Együtt járták az erdőt, és ha a favágó elfáradt, vagy szomorú volt, a fénymadár felvidította táncával. Ilyenkor mind összegyűltek az erdő állatai, még talán a nyuszi is előmerészkedett a rejtekéből.

Egy este aztán, amikor sűrű pelyhekben hullott a hó, a favágó vállára vette a fénymadarat. Úgy indultak el együtt otthonról. Csak egy mókus és egy cinege látta meg őket. Rögtön megértették, hogy a favágó most a tisztásra viszi a fénymadarat. A tisztásra, ahol az égig érő fenyőfa áll, hiszen karácsony napja van. Az évnek ezen a napján angyalhaj hull a fenyőre, a favágó szívében a betlehemi csillag ragyog.

Az angyalhaj aranyszálai meg-meglebbentek a hóesésben. A favágó egy ezüst szelencét vett elő a tarisznyájából, és a fénymadár felé nyújtotta.

Ez az én ajándékom – mondta egészen halkán, és felnyitotta a szelence fedelét. Búzaszemek voltak benne.

Neked gyűjtöttem. De vigyázz, ezek nem közönséges búzaszemek. Gyémántból vannak.

A fénymadár átröppent a favágó másik vállára, és lassan, ünnepélyesen felcsipegette csőrével a gyémántokat. Tollai még fényesebben ragyogtak, mint eddig bármikor, csak szeme szomorúsága nem múlt el. A favágó magához ölelte a fénymadarat, érezte apró szíve szapora dobbanásait.

Nagyon szeretlek – ezt nem is mondta, szinte csak sóhajtotta –, mégsem tudlak boldoggá tenni én szép fénymadaram.

A hó már olyan sűrűn hullott, mint egy végtelen fátyol. A favágó még szorosabban ölelte magához a fénymadarat. Arcával egészen közel hajolt hozzá, amikor szeméből kicsordult egy könnycsepp. Ez a könnycsepp a fénymadár csőrére hullott. Ebben a pillanatban a fénymadár énekelni kezdett.

© Benkő Imre: *Tűzmadár*. Állami Operaház. Budapest, 1973